

حجاب باید جدی گرفته شود ولی نباید به شکلی در بیاید که ملت را مقابل هم قرار دهد

19 دی 1401

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: مسئله حجاب باید جدی گرفته شود، ولی نباید به شکلی در بیاید که ملت را به صورت دو صف، مقابل هم قرار دهد؛ این چیزی است که دشمنان ایران می‌خواهند.

غلامعلی حداد عادل با حضور در برنامه گفتگوی ویژه خبری یکشنبه شب سیما، بیانیه شورای عالی انقلاب فرهنگی را در زمینه حجاب و عفاف، تبیین و درباره آن گفتگو کرد.

متن این گفتگو به شرح زیر است:

سوال: با توجه به بیانیه شورای عالی انقلاب فرهنگی و نگاهی که در بندها و بخش‌های مختلف این بیانیه آمده است، سابقه حجاب در کشور ما چیست؟

حداد عادل: بیانیه شورای عالی انقلاب فرهنگی بیشتر جنبه بیان مبانی دارد، بیان دیدگاه و بیشتر از جنس سیاست گذاری است تا قانون گذاری، چون شورای عالی انقلاب فرهنگی در درجه اول، سیاست گذاری فرهنگی می‌کند، به ندرت قانون گذاری می‌کند، قانون گذاری کار مجلس، ولی سیاست گذاری کار شورای عالی انقلاب فرهنگی است، بنابراین در این بیانیه هم شورا خواسته که وارد جزئیات اجرایی مجریان قانون شود، اما چارچوب‌های کلی را بیان کرده است و مبانی فرهنگی را از آن جهت که مسئله حجاب بیش از آنچه یک امر قانونی باشد یک امر فرهنگی و اعتقادی است و کاملاً یک حقیقت یا واقعیتی است که به عالم فرهنگ، اعتقاد و بینش بستگی دارد، این بیانیه تکیه و تاکیدهایش بر روی این جنبه است.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: سابقه این موضوع به عنوان حجاب و کشف حجاب بیشتر از مشروطه به بعد که جامعه ما با پدیده تجدد غربی روبرو شد، یکی از مسائل، مسئله زن بود، اگر فهرست کنیم که در مشروطه اندکی قبل و قبل مشروطه در مفصل تاریخی فهرست موضوعاتی که جامعه ما بر سر آن موضوعات با چالش مواجه شد چه بوده، مثلاً یکی از آن‌ها عقب ماندگی علمی بوده، یکی اقتصاد بوده، سیاست، صنعت و یکی هم مسئله زن بوده، یعنی مسئله زن از آن به بعد وارد گفتمان سیاسی و فرهنگی جامعه ایران شده و از همه مسائل در مورد زن مهم تر، مسئله حجاب بوده که شما می‌بینید در سال ۱۳۱۴ بالاخره کار به جایی می‌رسد که چادر را به زور از سر زن‌های مسلمان ایران می‌کشند، این خود یک فصل تلخی است به قول فردوسی «یکی داستانی است پر آب چشم» که چه کردند با زن ها، مادر بزرگ‌های امثال ما شاید بعضاً سال‌ها از خانه بیرون نیامدند یعنی از سال ۱۳۱۴ تا ۱۳۲۰ که سقوط رضا شاه بود از خانه بیرون نیامدند، اگر می‌خواستند دیدن اقوام بروند محله به محله شب‌های تاریک از روی پشت بام‌ها می‌رفتند؛ البته از فاصله ۱۳۲۰ تا ۵۷ شکل خشن نبود، ولی یک شکل فرهنگی محسوس و نامحسوسی ریشه‌های حجاب سوزانده می‌شد و یک جاهایی هم مقابله و مخالفت می‌شد.

وی ادامه داد: انقلاب که شد توقع طبیعی عموم مردم متدین ایران از حکومت و جمهوری اسلامی این بود که برای برهنگی فکری شود و حکم مهمی که خیلی هم عرصه اش وسیع است انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی به حکم اسلامی بودنش باید تعهدی نسبت به این حکم شرعی و الهی می‌داشت، از اول انقلاب تا حالا هم ادامه پیدا کرده است، نکته مهم این است که حجاب اولاً مخصوص اسلام نیست، در ادیان الهی وجود دارد و جزء فطرت بشر است یعنی انسان طوری آفریده شده که یک گزینه‌ای به نام شرم و حیا دارد؛ قبایل بدوی که هیچ نشانی از تمدن ندارند اولین نشانه ورودشان به جامعه متمدن، پوشش است یعنی اگر دو قبیله ببینید یکی کاملاً برهنه یکی با پوشش مختصر، می‌گویید که این‌ها جلوتر و آن‌ها عقب‌تر هستند، این نشان می‌دهد که بلوغ زندگی انسانی و اجتماعی، انسان را به سمت شرم و حیا پیش می‌برده است.

حداد عادل اضافه کرد: در ادیان مختلف هم همین طور است، حدود ۳۰ سال قبل، سفری به نیویورک داشتم و به دلالت یکی از دوستان ایرانی خودم که آنجا ساکن بود از یک مدرسه دبیرستان دخترانه یهودیان آمریکا دیدن کردم، آنجا مدیر مدرسه توضیح می‌داد، در دفتر مدرسه دیدم تعداد زیادی روپوش بلند به جا لباسی آویزان است، توجهم جلب شد و از مدیر مدرسه پرسیدم این‌ها چیست، گفت ما یک استاندارد داریم و هیچ دانش آموزی حق ندارد روپوشی بپوشد که مثلاً یک وجب از زانو کمتر باشد یعنی باید از زانو پایین‌تر باشد و مثلاً یک وجب هم پایین‌تر باشد؛ اگر یک دختر دانش آموزی به مدرسه بیاید و ما ببینیم استاندارد را رعایت نکرده صدایش می‌کنیم و این روپوش‌های مختلف با ابعاد مختلف را تنش می‌کنیم که آن روز با حجاب باشد و بعد به منزل خبر می‌دهیم که شما باید بچه خود را اصلاح کنید.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: در جامعه ایران خودمان، شما هر چه به گذشته برگردید در جامعه ایران هیچ مجسمه‌ای و چیز مشهودی که حکایت از این کند که ایرانیان در تاریخ، برهنگی داشتند و برهنگی رایج بوده است، اصلاً نمی‌بینید.

سوال: در بخشی از صحبت هایتان اشاره کردید که مسئله حجاب و عفاف یک مسئله اعتقادی و فرهنگی است، قرار است چقدر تضمین اجرایی دهد به آن چیزی که در این حوزه در بخش‌های مختلف از جمله در قوانین، حوزه اجرایی و وظایف دستگاه‌ها و نهادها داریم؟

حداد عادل: این یک چارچوب کلی است، بیانیه را نباید یک مصوبه ناظر بر اجرا از جانب شورا تلقی کرد، این بیانیه در واقع یک چارچوب است که مقررات اجرایی و قوانین باید در داخل این چارچوب صورت گیرد، ولی طبیعی است که این مقررات می‌تواند با توجه به موقعیت، مخاطب و نوع تخلف از

قانون، خیلی تنوع و انعطاف داشته باشد، این‌ها یک ظرافت‌هایی است که همانطور که آقای دکتر عاملی دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی هم گفتند آسیب شناسی‌هایی هم از این جهت باید شود، ممکن است این رفتارها خیلی ظریف و دقیق نبوده باشد، ولی این بیانیه وارد جزئیات نمی‌شود، آن‌ها در مقام اجرا و مقررات و قانون گذاری است.

سوال: خیلی‌ها سوال می‌کنند که چه دلیلی وجود دارد که در جامعه ما حجاب را رعایت کنیم؟

حداد عادل: یک مسلمان مومن به خدا، وحی و قرآن شاید همین کافی باشد که بگوییم این حکم خداست، در قرآن و آیات و در احادیث آمده است، سنت تاریخی جوامع اسلامی دلالت بر این امر می‌کند و مسئله حجاب مسئله‌ای نیست که اختلافی باشد، مثلاً بگوییم که شیعه حجاب را قبول دارد، اهل سنت قبول ندارند، شما می‌بینید در کشورهای مختلف مثلاً شرق آسیا در ایام حج، مسلمان‌ها همه قبول دارند، این یک دلیل شرعی است، اما مسئله حجاب اتفاقاً از آن مسائلی است که درک فلسفه اش دشوار نیست، یعنی آدم وقتی فکر می‌کند می‌بیند این درست است یعنی انسان می‌تواند فلسفه این حکم را عقلاً هم تصدیق کند، صحبت کردن راجع به مسئله حجاب سخت است، یعنی همان شرم و حیایی که همیشه باید باشد، یک نوع دست و بال سخنگو و نویسنده را می‌بندد، ولی باید بگوییم که اگر قرار است در روابط جنسی، بی بند و باری نباشد در پوشش هم باید بی بندوباری نباشد، یعنی اگر در پوشش بی بند و باری باشد اگر برهنگی در یک جامعه‌ای رایج و شایع شود قطعاً در [روابط جنسی](#) نمی‌توان ضابطه گذاری کرد.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: یکی از نتایج سوء برهنگی و بی بندوباری جنسی، فروپاشی خانواده است، در هر جامعه‌ای که برهنگی بیشتر است خانواده ویران‌تر است، در اسلام و در ادیان، روابط زوجیت و زن و شوهری فقط یک قرارداد حقوقی نیست، درست است که یک نظمی باید حتماً داشته باشد، ولی یک امر مقدس است، در مردها که به حج واجب تمتع می‌روند واجب است که در کنار خانه کعبه جزء مناسک حج دو رکعت هم نماز نساء بخوانند و اگر کسی فراموش کند یا غلط بخواند همسر شرعی او بر او حرام می‌شود، فکرش را بکنید یک عبادتی مانند حج با آن عظمت یکی از واجبات برای مردها این است که دوباره با خواندن دو رکعت نماز پیوند همسری خودشان را با خانمشان تحکیم کنند و اگر این را غلط بخوانند بر هم می‌خورد.

وی ادامه داد: می‌خواهم بگویم اسلام به این رابطه زن و شوهری به عنوان یک امر مقدس نگاه کرده است، اما در جامعه غرب، گزینه جنسی به جای اینکه یک آیه‌ای یک نشانه‌ای از رحمت و حکمت الهی تلقی شود آن طور که در قرآن آمده که ما برای شما همسر و زوج جفت آفریدیم، یعنی خدا این را جزو آیات خودش می‌داند، اما در تمدن مادی غرب یک وسیله لذت جویی شده است، آن چیزی که مقدمه یک حکمت بالاتر فرزندآوری و فرزندپروری و تربیت است این یک اصل شده، با چنین نگاهی خانواده در معرض خطر است، آمارها را در کشورهای غربی ببینید که مثلاً یک وبگاهی است در اینترنت اصلاً مانند شاخص بورس که روز به روز نشان می‌دهد این را هم سال به سال نشان می‌دهد که درصد اطفال بد سرپرست و بی سرپرستی که به خانواده‌های متلاشی شده تعلق دارند، نکته‌ای خطاب به زن‌های جامعه خودمان و بانوان، اگر این جمهوری اسلامی فقط می‌خواست بی دردر حکومت کند اصلاً ممکن بود از اول انقلاب بگوید ما وارد بحث حجاب نشویم ما چکار کنیم، چرا جمهوری اسلامی خودش را وارد چنین میدانی کرده که با نیمی از جامعه سر و کار دارد، خارجی یک جور فشار می‌آورد داخلی یک

جور سلیقه دارد، چه دردسری است که جمهوری اسلامی خودش را گرفتار این کار کرده، این بیش از آنچه برای حکومت سود داشته باشد به سود خود خانواده هاست یعنی اگر جمهوری اسلامی می‌خواهد مانع رواج فرهنگی در جامعه شود برای این است که اگر جمهوری اسلامی این کار را نکند دود بی بند و باری جنسی در درجه اول به چشم خود خانم‌ها می‌رود، خانواده‌ها متلاشی می‌شوند اگر روابط زن و مرد روابط بی حساب باشد در آن صورت خانواده دیگر سر جای خودش نمی‌ماند، در جامعه مخصوصاً خانم‌ها باید استقبال کنند از اینکه جمهوری اسلامی می‌خواهد حریم خانواده را محفوظ نگه دارد.

سوال: در اتاق فکر معاندان و دشمنان جمهوری اسلامی ایران خیلی کار می‌شود اینکه حجاب یک مانع است برای پیشرفت و فعالیت زنان سرزمینمان ایران.

حداد عادل: برگردید روزنامه‌های قبل از سال ۱۳۱۴ را بخوانید، آن سال کشف حجاب، آن دوران را ببینید که ایران از قافله تمدن عقب مانده اگر می‌خواهیم از ذلت به اوج عظمت برسیم از این عبارات، زنان ما باید مثل غربی‌ها حجاب را بردارند شاعر می‌گفته زنان ما همگی زنده اند در کفن هستند خود این دلیل سیاه بختی است، این‌ها به این صورت وانمود می‌کردند که اگر می‌خواهیم مثل اروپایی‌ها علم و صنعت و پیشرفت داشته باشیم بیاییم مثل اروپایی‌ها برهنه شویم، برهنه شدند آیا پیشرفت داشتیم از نظر صنعت؟ حالا عکس آن از اول انقلاب که مردم متدین زن‌های جامعه ما به سمت حجاب آمدند آیا از پیشرفت باز ماندند؟

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: بعد از انقلاب شاهد حضور زنان در همه رشته‌های دانشگاهی از جمله فنی، مهندسی و پزشکی بودیم، در پزشکی در همان بخش مخصوص طب زنان، قبلاً خانم‌ها تقریباً نبودند، بیشتر آقایان بودند، در انقلاب راه باز شد زن‌ها آمدند، اوایل هم یک عده‌ای نگرانی می‌کردند که زنان نمی‌توانند مانند مردها جراحی کنند که الان چنین بحثی نیست، یعنی الان کسی در جامعه ما نمی‌گوید که از وقتی که زنان در اتاق‌های زایمان رفتند و در جراحی‌ها زنان شرکت می‌کنند مثلاً مرگ و میر به علت ناشی گری دکترای زن بالا رفته است، چنین چیزی نیست، موفق هم هستند، خانم‌ها در شرکت‌های دانش بنیان کار می‌کنند حجاب هم دارند، واقعاً و منطقاً هیچ رابطه منطقی بین اینکه کسی اندام خود را برهنه کند با پیشرفت وجود ندارد و هیچ رابطه منطقی هم بین اینکه کسی نخواهد اندام برهنه را نشان دهد با عقب ماندگی وجود ندارد، این یک واقعیت است، در میدان‌های ورزشی هم می‌بینید که

خانم‌ها موفق هستند، این استدلال با گذشت تاریخ هر دو وجه روشن و ثابت شده است.

سوال: مسئولان باید در مواجهه با بی حجابی و بدحجابی چطور برخورد کنند؟

حداد عادل: پوشش ایرانی اسلامی حالا چادر یا حجاب باشد، این یک استقلالی است که زن ایرانی می‌خواهد در سبک زندگی پوشش خودش را داشته باشد، غرب این را تحمل نمی‌کند، غربی‌ها می‌گویند همه جای دنیا باید از ما اجازه بگیرند اگر ما اجازه دادیم لخت شوند یا بپوشند اگر ما اجازه دادیم مثلاً سگ دنبال خود راه بیندازند یا نه، سبک زندگی را باید ما بگوییم، مطلب دوم اینکه نکته مهم در شرایطی که امروز جامعه ما دارد مسئله حجاب باید حتماً جدی گرفته شود، ولی نباید به شکلی در بیاید که ملت را به صورت دو صف مقابل هم قرار دهد، این چیزی است که دشمنان ایران می‌خواهند، دشمنان ایران می‌خواهند مردم ایران دو دسته شوند، یک دسته به عنوان طرفداری از حجاب با دیگران دشمنی کنند، دیگران هم با این‌ها دشمنی کنند، هر جوری ما بخواهیم قانون را اجرا کنیم که باید هم بر سر مسئله حجاب پافشاری کنیم باید مراقب باشیم که این قضیه جامعه ما را از نظر آن اهدافی که انقلاب داشته که استقلال در راس آنهاست به صورت یک جامعه دو قطبی و تضاد در نیاورد.